

این شتری است که در خانه هر کس می خوابد

اصطلاح و ضرب المثل بالا به عنوان تسلیت و همدردی به کار می رود تا مصیبت دیدگان را موجب دلگرمی و دلجویی باشد و متعدیان و متجاوزان را مایه تنبیه و عبرت ، تا بدانند که عفریت مرگ در عقب است و مانند شتر قربانی در آستانه در هر خانه و کاشانه ای زانو به زمین می زند و تا بهره و نصیبی نستاند بر پای نمی خیزد، و همچنین از باب تذکر و هشدار به کسانی که در حسن نسیان و فراموشی ، آنان را در روزگار فراغ و آسایش در دریافت نشیب و فرود روزگار باز می دارد نیز ضرب المثل بالا مورد اصطلاح و استناد قرار می گیرد.

سه روز قبل از عید قربان یک شتر ماده را در حالی که با انواع گل‌های رنگارنگ و حتی سبزی و بر گهای درختان زینت داده بودند و جمعیت بسیاری از هر طبقه و صنف دنبال او می افتادند در شهر می گرداندند و برای او طبل و نقاره و شیپور می زدند و سخنان دینی و اشعار مذهبی می خواندند . این شتر از هر جای و هر کوی و برزن که می گذشت مردم دور او جمع می شدند و پشم حیوان را عوام الناس- بویژه زنان آرزومند- مایه اقبال و رفع نکبت و و بال دانسته و به عنوان تیمن و تبرک از بدنش می کنند و از اجزا تعویذ و حرز بازو و گردن خود و اطفال قرار می دادند.

این جریان و آداب و رسوم که ریاست آن به عهده شخصی معینی بود و مباشرین این کار القاب خاصی داشتند مدت سه روز به طول می انجامید و در این مدت شتر گردانی به در خانه هر یک از اعیان و اشراف شهر که می رسیدند شتر را به زانو در می آوردند و از صاحب خانه به فراخور مقام و شخصیتش چیز قابل توجهی نقدا یا جنسا می گرفتند و از آنجا می گذشتند . روز سوم که روز عید قربان بود این حیوان زبان بسته را به طرز جانگدازی نحر می کردند، و هنوز جان در بدن داشت که هر کس با خنجر و چاقو و دشته حمله ور می شد و هنوز چشمان وحشت زده اش در کاسه سر به اطاف می نگریست که تمام اعضای بدنش پاره پاره شد گوشه‌هایش به یغما می رفته است.

کاری به تفصیل قضیه نداریم . غرض این است که به گفته استاد ارجمند شادروان سید جمال الدین همایی :? از مبنای همین کار در زبان فارسی کنایات و امثالی وارد شده است مانند شتر را کشتند: یعنی: کار تمام شد. فلانی شتر قربانی شده است یعنی: هر کس او را به طرفی می کشید، یا به معنی اینکه دور او را گرفته اهمیتش می دهند ولی بالاخره نابودش می سازند.? در دنباله مطلب به این اصطلاح و ضرب المثل می رشد که: شتر را در منزل فلانی خوابانده اند. یعنی: غائله را به گردن او انداخته اند.